

Espai Innovació. Torn 3

Llegir a l'estiu: plaer, hàbit lector i ús del català

Marta López, Lecxit-Fundació Bofill

Guañem un **ESTIU** **LECTOR**

 **FUNDACIÓ
BOFILL**

Educació per canviar-ho tot

lecxit

LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU

Què és “Guanyem un estiu lector”?

És una campanya per promoure que els infants llegeixin en temps de vacances a través de l'activació de diferents agents que poden incidir en el fet que l'estiu esdevingui un temps on la lectura per plaer hi tingui un lloc rellevant.

- **Les escoles**, que prescriuen
- **Les biblioteques**, que doten la proposta amb coneixment i recursos lectors
- **El món del lleure**, com a única activitat dirigida amb sentit educatiu durant l'estiu.
- **Les famílies**, que acompanyen als infants en tot el procés

Des del programa Lecxit oferim materials per fer possible que cada un dels actors pugui exercir aquest rol de foment amb facilitat.

Per què parlar de lectura a l'estiu?

**Per a molts infants, llegir és
només cosa de l'escola**

Només el 29% dels infants de 4t de primària a Catalunya llegeix per plaer cada dia.

**Sense lectura a l'estiu,
creixen les desigualtats**

Els infants que no llegeixen a l'estiu poden perdre fins a 2-3 mesos d'aprenentatge.

**Llegir per iniciativa pròpia
està directament relacionat
amb l'èxit educatiu**

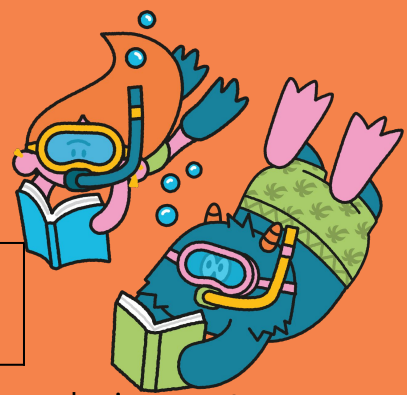

Els alumnes que llegeixen per plaer obtenen resultats equivalents a més d'un any d'escolarització extra en comprensió lectora.

Per què una guia per al lleure?

- Per a molts infants els casals o campus **són l'únic espai** on participen a l'estiu. El lleure arriba a infants que no tenen llibres a casa
- El **lleure disposa de les metodologies i formats** clau per transformar una experiència exclusivament acadèmica, en una experiència plaent i divertida (ritmes més flexibles, experiències vivencials, joc, dinàmiques de convivència...) → associar aquestes experiències positives amb la lectura pot trencar barreres d'ús
- Els i les **professionals del lleure tenen una capacitat de vincular-se** als infants molt poderosa. Si ho fan amb presència de lectura, poden impactar de manera directa en la relació de l'infant amb aquesta (com ja passa amb la música o amb determinats esports)
- **Ja existeixen experiències** d'apropament de la lectura a les activitats d'estiu, si bé molt sovint són inconscients. Cal programar-les amb intencionalitat i sentit.
- Incorporar la lectura a l'àmbit del lleure és una manera més de **promoure l'ús social del català**. Quan hi ha presència de lectures en català en determinats espais, hi ha més possibilitats que les converses que en resulten també siguin en català.

Què trobareu a la guia?

PROPÒSIT I MOTIUS PER CONVÈNCER DE LA NECESSITAT DE POSAR-NOS EN MARXA

PERTINENÇA I **OPORTUNITATS** D'UNA PROPOSTA QUE VINCULA LLEURE I LECTURA

11 ESTRATÈGIES I 21 PROPOESTES CLASSIFICADES SEGONS EDATS, MODALITATS D'ACTIVITAT I GRAU D'ACOMPANYAMENT

CRIDA A L'ACCIÓ

A mode de resum de les estratègies proposades:

1. Idees concretes per incorporar la lectura al dia a dia del casal

Propostes molt pràctiques perquè la lectura aparegui de manera natural en diferents moments de la jornada: després de dinar, abans d'una excursió, a la nit en colònies o en estones tranquil·les.

2. Activitats de lectura lúdiques i participatives

Dinàmiques com lectures en veu alta, contacontes, dramatitzacions, jocs basats en històries o petits clubs de lectura a l'aire lliure.

3. Orientacions per crear espais que convidin a llegir

Idees per organitzar racons de lectura atractius, a l'interior o a l'aire lliure, amb llibres visibles i accessibles per als infants.

4. Propostes per vincular la lectura amb el centre d'interès del casal

Com relacionar llibres, còmics o revistes amb les temàtiques del casal (natura, esport, aventura, misteri, etc.).

6. Claus per al rol dels monitors i monitores com a mediadors de lectura

Idees senzilles perquè els equips educatius puguin despertar l'interès lector sense necessitat de ser especialistes.

Preguntes clau per orientar el diàleg

- Què ens cal per passar de les orientacions a la implementació d'accions concretes de promoció lectora a l'estiu?
- Com podem garantir que els infants amb menys recursos a la llar siguin els qui més se'n beneficien?
- Quines són les limitacions i oportunitats del vostre municipi per iniciar una estratègia de promoció lectora a l'estiu i com es podrien capgirar?

reflexions al voltant de cada pregunta

Què ens cal per passar de les orientacions a la implementació d'accions concretes de promoció lectora a l'estiu?

1. Garantir l'accés als llibres

Sense materials de lectura de qualitat a les activitats d'estiu és difícil que la lectura aparegui. Pocs infants porten llibres de casa per iniciativa pròpia, per tant cal assegurar llibres als casals, colònies o campus (lots municipals, préstec de biblioteques, bibliomaletes...).

2. Capacitar i implicar els equips educatius

Si les orientacions es perceben com una obligació o una tasca afegida, és difícil que funcionin. Cal capacitar de manera molt pràctica als equips i treballar especialment amb els coordinadors/ores perquè la proposta s'integri amb valor afegit, no com a requeriment.

3. Integrar la lectura dins el projecte educatiu del casal

La lectura funciona millor quan no és una activitat aïllada, sinó quan es vincula al centre d'interès, als projectes o a les activitats del casal. Ha d'estar present sense que es noti.

4. Generar aliances amb biblioteques i altres agents culturals

La biblioteca pot facilitar lots de llibres, recomanacions, visites o activitats. Aquesta connexió permet que el recorregut generat al casal l'infant el pugui continuar autònomament o amb la família.

5. Incorporar la lectura dins les polítiques municipals d'estiu

Si la promoció lectora no forma part dels criteris municipals (per exemple en plecs de licitació, programes d'estiu o plans educatius), acaba depenent només de la voluntat d'alguns equips. Cal que revisem l'oferta posant-li aquesta mirada.

reflexions al voltant de cada pregunta

Com podem garantir que els infants amb menys recursos a la llar siguin els qui més se'n beneficien?

1. Identificar on són aquests infants a l'estiu

Molts participen en casals municipals, programes socials o activitats subvencionades. Aquests espais poden ser una porta d'entrada clau a experiències lectores.

2. Treballar coordinadament amb els centres educatius

Les escoles coneixen millor quins infants tenen menys oportunitats lectores. Poden ajudar a orientar accions, facilitar el préstec d'estiu o connectar famílies amb recursos municipals.

3. Portar els llibres allà on són els infants

No sempre és realista esperar que vagin a la biblioteca. Bibliopiscines, biblioparcs, racons de lectura a places o activitats en casals poden apropar la lectura a nous públics.

4. Treballar amb les famílies sense generar barreres

Moltes famílies poden sentir que la lectura és una responsabilitat escolar o que no tenen les competències per acompanyar-la. Cal transmetre missatges senzills: llegir junts, explicar històries, deixar triar llibres.

5. Creativitat per arribar a nous perfils

Algunes biblioteques o ciutats han desenvolupat estratègies innovadores: activitats a espais no convencionals, programes vinculats a serveis socials o iniciatives en espais quotidians del barri. A Chicago, per exemple, hi ha espais de lectura a les bugaderies o la recollida de menjar del banc dels aliments es fa a la biblioteca pública.

reflexions al voltant de cada pregunta

Quines són les limitacions i oportunitats del vostre municipi per iniciar una estratègia de promoció lectora a l'estiu?

1. Limitacions de recursos i temps

Els equips municipals i les entitats sovint tenen poc temps per preparar els casals i recursos limitats. Cal pensar estratègies senzilles i sostenibles.

2. Formació i sensibilització dels equips de lleure

Molts monitors no se senten preparats per promoure la lectura o pensen que és una tasca pròpia de l'escola. Convertir-los en aliats és un repte però també una gran oportunitat.

3. Coordinació entre àrees municipals

Educació, cultura, joventut i serveis socials sovint treballen de manera separada. Una estratègia de lectura d'estiu pot ser una oportunitat per reforçar la coordinació.

4. Potencial de les biblioteques municipals

Les biblioteques poden ser un motor molt potent: lots de llibres, activitats, prescripció lectora o presència en espais d'estiu.

5. Xarxa d'entitats i equipaments del territori

Casals, espais, centres cívics, piscines, parcs o festes majors poden convertir-se en espais on la lectura sigui visible i accessible.

